

Inhoudsopgave:

Inleiding.....	2
Ambities.....	3
Belangrijkste ontwikkelingen tijdens de looptijd beleidsplan 2019-2020.....	4
Actieplan 2021-2022	7
A. De Praktizijn als vereniging.....	8
B. De Praktizijnsbibliotheek.....	10
C. De Praktizijn als dienstverlener/opleider	14
Bijlage 1 - Relevantie van de actiepunten.....	16
Bijlage 2 - Doelgroepen.....	17
Bijlage 3 - Actieplan 2019-2020.....	19

Inleiding

In de ledenvergadering van de Praktizijns-Sociëteit van 26 juni 2019 is het beleidsplan 2019-2020 aangenomen. Vervolgens heeft het bestuur in zijn vergadering van 3 oktober 2019 prioriteiten gesteld. Belangrijke delen van dit plan zijn inmiddels geheel of gedeeltelijk gerealiseerd. De coronacrisis heeft sinds begin maart 2020 voor een ernstige vertraging in de uitvoering van de plannen gezorgd. Daarnaast is op onderdelen sprake van voortschrijdend inzicht hetgeen tot een wijziging van onderdelen heeft geleid. Tenslotte zijn er nieuwe zaken naar voren gekomen die om beleid vragen. Dit alles heeft ertoe geleid dat er nu een vervolgplan ligt voor de jaren 2021-2022. In 2020 heeft de nadruk gelegen op het alsnog uitvoeren respectievelijk afronden van vertraagde delen uit het eerdere beleidsplan en vanaf 2021 zullen zowel nieuwe onderdelen ter hand worden genomen als eerder geparkeerde zaken worden opgepakt.

Het is normaal gesproken al moeilijk om een beleidsplan voor de middellange termijn op te stellen maar door de coronacrisis is dit onmogelijk geworden, vandaar dat ook in het voorliggende plan niet verder wordt gekeken dan de periode 2021-2022.

Ambities

De Praktizijn is zeer ambitieus om de huidige leden beter te bedienen en een aantrekkelijke partij te zijn voor advocaten en notarissen om zich bij aan te sluiten. De Praktizijn onderkent hierbij twee kerntaken: de rol van informatieleverancier via de bibliotheek en de rol van dienstverlener/opleider.

De Praktizijn vormt zich om tot een hybride bibliotheek met zowel boeken en tijdschriften op papier als zoveel mogelijk informatie in elektronische vorm. Naast uitbreiding van de collectie, streeft de Praktizijn ernaar om de unieke papieren collectie elektronisch voor de leden te ontsluiten.

Als dienstverlener biedt de Praktizijn ondersteunende activiteiten aan de leden aan, bijvoorbeeld door te onderhandelen met leveranciers over ledenkorting op juridische producten en diensten of door deze zelf te ontwikkelen. Als opleider biedt de Praktizijn eigen activiteiten aan zoals het Gestructureerd Intercollegiaal Overleg, ontwikkelt de Praktizijn eigen cursussen en webinars en onderhandelt met opleidingsinstituten over ledenkorting op bestaande cursussen en webinars.

Belangrijkste ontwikkelingen tijdens de looptijd beleidsplan 2019-2020

De volgende zaken hebben impact (gehad) op het reilen en zeilen van de Praktizijn tijdens de looptijd van het huidige beleidsplan. Het gaat hierbij om zaken die niet aan de orde zijn gekomen in dit beleidsplan.

Coronacrisis

Sinds 17 maart 2020 werden er op grond van de “intelligente lockdown” slechts sporadisch zittingen gehouden in de rechtbank. De Praktizijn sloot de deuren van de bibliotheek en in de gang werd een rek neergezet met toga’s. De bibliotheekmedewerkers bleken van huis uit nagenoeg iedere zoekvraag digitaal te kunnen beantwoorden en het nieuwe bibliotheekcatalogussysteem was net op tijd geïmplementeerd zodat ook de invoer van boeken en artikelen voort kon gaan. Dat gold ook voor de opschoning van de collectie in verband met de aanstaande verhuizing naar de nieuwbouw in de rechtbank. Eenmaal per week werden in de bibliotheek scans gemaakt van niet-digitaal beschikbare bronnen.

Op 11 mei 2020 werden voor het eerst weer zittingen gehouden en is de bibliotheek ook weer opengegaan. De Praktizijn schafte een stoomapparaat aan waarmee iedere toga en bef na verhuur direct gereinigd wordt. De rechtbank heeft op grond hiervan de Praktizijn unieke toestemming gegeven om de togaverhuur weer op te pakken.

De Praktizijn heeft een aantal concrete maatregelen genomen die nog steeds van kracht zijn:

- De bezetting in de bibliotheek is maximaal 50% om de togaverhuur te kunnen continueren, zoekvragen te kunnen beantwoorden en bezoekers te kunnen opvangen. De overige medewerkers kunnen van huis uit prima werken.
- Zoekvragen waarbij de bibliotheekmedewerker op zoek gaat naar relevante literatuur, wetgeving en/of rechtspraak bij een casus worden gratis beantwoord.
- De tarifiering van het beantwoorden van gerichte literatuurvragen is in lijn gebracht met de inspanning die een medewerker moet verrichten. Met name het aanbieden van digitaal te vinden informatie is goedkoper geworden.
- Webinars bleken een redelijk goed alternatief te zijn voor face-to-face-cursussen. De Praktizijn had al afspraken met aanbieders gemaakt voor ledenkorting op bijeenkomsten in de rechtbank en heeft deze kunnen aanvullen met korting op webinars en online-bijeenkomsten.
- Daarentegen zijn cursussen in zittingzalen tot na de verhuizing naar de nieuwbouw niet mogelijk. Deze zijn dan ook van het programma van de Praktizijn gehaald.
- De geplande verdiepingsbijeenkomsten, het symposium en het Praktizijnsdiner moesten worden geannuleerd. De verdiepingsbijeenkomsten en het symposium worden nu als online-bijeenkomst georganiseerd.
- De medewerkers stomen nu iedere toga en bef na inlevering door een advocaat.

De rechtbank heeft maatregelen genomen om de opgelopen achterstand in de handelingen van dossiers in te halen, namelijk door zalen te huren in het WTC en door vanaf begin september ook ’s avonds zittingen te houden. Dit heeft een aantal consequenties voor de Praktizijn:

- De togaverhuur is substantieel afgenomen. Het aantal avondzittingen is te gering om de bibliotheek te bezetten. De Praktizijn zet ’s avonds een rek met toga’s in de gang neer.
- Het bezoek aan de rechtbank is afgenomen en daarmee ook het bezoek aan de bibliotheek.
- Tenslotte is de uitleen van boeken in gelijke mate teruggelopen.
- Opvallend is dat daarentegen de aanvragen voor literatuur enorm zijn toegenomen. Blijkbaar voorziet de service om artikelen en hoofdstukken te scannen en te mailen in een toenemende behoefte, voor een deel is dit toe te schrijven aan het vele thuiswerken van de leden.

Het is nu nog te vroeg om te kunnen constateren of deze trends zich doorzetten.

Kwaliteitstoetsen (Groups/GIO)

De Praktizijns-Sociëteit biedt sinds juni 2020 samen met Recht.nl een nieuwe dienst onder de naam Groups waarmee advocaten met een tweemaandelijks overleg voldoen aan de Verordening Kwaliteitstoetsen/Gestructureerd Intercollegiaal Overleg (GIO). Met de dienst verdiept een advocaat zijn/haar kennis, inzicht en vaardigheden met het bespreken van juridische en niet-juridisch-inhoudelijke aspecten van het werk, mede aan de hand van actuele jurisprudentie. De Amsterdamse Orde van Advocaten heeft deze dienst goedgekeurd als 'gestructureerd intercollegiaal overleg'.

Jaarlijks faciliteert de Praktizijn 5 bijeenkomsten van 2 uur per keer met 5 tot 9 andere advocaten, allen actief op hetzelfde rechtsgebied. In de bijeenkomst worden vakinhoudelijke zaken, aspecten van gedragsrecht, vormgeving van de praktijk en dergelijke besproken. Deze onderwerpen kunnen worden opgehangen aan 10 tot 12 recent gepubliceerde uitspraken op Rechtspraak.nl. Selectie van relevante uitspraken vindt plaats in de JurisprudentieTracker, een product van Recht.nl. De besprekingen vinden plaats in de Praktizijnsbibliotheek. Om te voldoen aan de coronamaatregelen, worden voor de bijeenkomsten klaptafels neergezet voor de deelnemers. Zolang op grond van de coronamaatregelen geen fysieke bijeenkomsten mogelijk zijn, wordt vergaderd in Teams.

Met deze nieuwe dienst biedt de Praktizijn een unieke, nieuwe vorm van dienstverlening aan die op prijs wordt gesteld door de Amsterdamse advocaten. Bovendien is dit een goede manier om weer meer advocaten in de bibliotheek te krijgen

Xposi Legal Library

Het voornemen om een eigen Xposi-reader (onlineportaal met e-books) ter beschikking te stellen aan de leden heeft door de coronacrisis vertraging opgelopen. Het leek opportuun om leverancier Square te ondersteunen in de versnelde lancering van Xposi Legal Library, een online reader met 400 titels van de Nederlandse juridische uitgeverijen behalve Wolters-Kluwer. Leden van de Praktizijn krijgen 25% korting op het abonnement. Helaas wordt nauwelijks gebruik gemaakt van dit aanbod.

Praktizijnsdepot

In de aanloop naar een hernieuwde poging om een relevant deel van het archief te digitaliseren, is het Praktizijnsdepot opgericht. De Praktizijn krijgt in de tweede helft van 2020 van een aantal kantoren oude(re) boeken waarvan de kantoren het te duur vinden om ze te digitaliseren en die niet of nauwelijks worden gebruikt maar die toch te waardevol zijn om weg te gooien. De Praktizijn neemt deze boeken op in de collectie, zet ze neer in het archief, toont de aanwezigheid in de onlinecatalogus en kan de boeken dus uitlenen.

De bedoeling is drieledig:

- Kantoren helpen om ruimte te winnen door boeken over te nemen die in de weg staan en die ze niet willen digitaliseren omdat dit te duur wordt. Tegelijkertijd zijn de afgestoten boeken dan nog wel opvraagbaar via de Praktizijn.
- De collectie van de Praktizijn verder uitbreiden respectievelijk verloren gegane boeken weer in de collectie opnemen.
- Een collectie opbouwen die de Praktizijn kan digitaliseren door langs te gaan bij potentiële geldschietters (bijvoorbeeld grote kantoren).

Ondersteuning sociale advocatuur

Door diverse maatschappelijke ontwikkelingen verkeert de sociale advocatuur in zwaar weer. Tegelijkertijd kunnen deze kantoren, net als veel andere kleinere kantoren, de kosten niet opbrengen om voldoende toegang te krijgen tot juridische bronnen. De (informatie)kloof tussen de grotere en de kleinere kantoren wordt hiermee steeds groter.

De commerciële kantoren ontwikkelen in het kader van hun CSR-beleid initiatieven om de sociale en kleinere advocatuur bij te staan. Een van de mogelijkheden is het inschakelen van de Praktizijns-Sociëteit. In maart 2020 heeft de Praktizijn een actieplan geschreven met de mogelijkheden die de Praktizijn kan bieden. Dit plan sloot grotendeels aan bij het beleidsplan.

Bespreking van het actieplan binnen het overleg van grote kantoren heeft vertraging opgelopen door de coronacrisis en heeft in oktober een vervolg gekregen.

Marktplaats

Op de website is een marktplaats ontwikkeld die nog niet aan de leden is aangeboden. Hier kunnen advocaten boeken gratis aan andere advocaten aanbieden, bijvoorbeeld (voorlaatste) drukken van Tekst & Commentaar of de Asser-serie. Ook de Praktizijn zelf biedt verouderde boeken aan via de marktplaats. Uitdrukkelijk wordt hierbij opgemerkt dat het veelal om voorlaatste drukken gaat en dat een gebruiker via internet altijd moet zoeken naar actuele ontwikkelingen. De Praktizijn is inhoudelijk niet betrokken bij de aanbiedingen. De dienst is uitsluitend beschikbaar voor de leden. Zodra de kantoren op grond van de coronamaatregelen weer toegankelijk zijn, zal de dienst worden gelanceerd.

Verhuizing

De geplande verhuizing van de rechtbank en daarmee van de Praktizijnsbibliotheek is uitgesteld van begin december 2020 naar eind februari 2021. Vanaf dat moment worden alle zittingen weer in één gebouw gehouden.

De rechtbank heeft een hele verdieping gereserveerd voor cursussen en andere bijeenkomsten en de Praktizijn kan vanaf maart 2021 weer gebruik maken van deze ruimtes. De GIO-bijeenkomsten kunnen in deze zalen worden gehouden evenals de verdiepingsbijeenkomsten. Aanbieders van cursussen kunnen met ledenkorting opleidingen in deze ruimtes aanbieden.

Voortgang actiepunten beleidsplan 2019-2020

Hierboven is geschetst welke impact de coronacrisis heeft op de werkzaamheden van de Praktizijn. Door de crisis is de voortgang van een aantal actiepunten vertraagd of zelfs stil komen te liggen. In Bijlage 3 wordt de voortgang per actiepunt gemeld.

Actieplan 2021-2022

Het actieplan 2021-2022 borduurt voort op dat van 2019-2020. In het plan zijn de niet (volledig) gerealiseerde punten uit het vorige beleidsplan opgenomen, aangevuld met nieuwe actiepunten.

Deze kunnen worden onderverdeeld in een drietal “clusters”, namelijk:

- A. De Praktizijn als vereniging,
- B. De Praktizijnsbibliotheek en
- C. De Praktizijn als dienstverlener/opleider.

De leden worden in dit beleidsplan onderverdeeld in een drietal groepen:

- Kleine(re) kantoren zonder (digitale) bibliotheek.
- Middelgrote kantoren met een (digitale) bibliotheek maar zonder kennismanager.
- Grote kantoren met een (digitale) bibliotheek en kennismanager.

Na de beschrijving van de actiepunten volgen drie bijlages:

- In bijlage 1 wordt in een grafiek de relevantie van de actiepunten afgezet tegen de kosten/investeringen respectievelijk inspanning per actiepunt.
- Bijlage 2 bevat een tabel waarin staat aangegeven welke doelgroep in welke mate baat heeft bij een actiepunt.
- In bijlage 3 worden de actiepunten uit het vorige beleidsplan opgesomd en wordt kort de status/voortgang ervan benoemd.

A. De Praktizijn als vereniging

1. *De bibliotheek als locatie*

Het bezoek aan de Praktizijnsbibliotheek neemt nog steeds af. Bovenop de trend van de afgelopen jaren dat er minder bezoekers in de bibliotheek komen, speelt het volgende mee:

- Door de coronacrisis werken veel advocaten vanuit huis en is er minder behoefte om in de bibliotheek te werken. Zolang deze situatie voortbestaat, zal er relatief weinig worden gewerkt in de bibliotheek.
- Daarnaast worden in de huidige rechtbank veel minder zittingen gehouden dan voorheen: veel zaken gaan online of worden in het WTC gehouden. Hiermee is er voor advocaten minder gelegenheid om rond een zitting naar de bibliotheek te gaan. Naar verwachting zal er meer gebruik worden gemaakt van de bibliotheek als de nieuwbouw gereed is en alle (fysieke) zaken weer in één gebouw plaatsvinden.

Het gebruik zal, los van het bovenstaande, ook weer toenemen:

- De fysieke bijeenkomsten van Groups (kwaliteitstoetsing in het kader van het Gestructureerd Intercollegiaal Overleg) zullen in de bibliotheek plaatsvinden.
- In de nieuwbouw zal pal naast de Praktizijnsbibliotheek een leeszaal voor de rechtbank worden ingericht. De Praktizijn en de kennismanager van de rechtbank werken nauw samen om het raadplegen van literatuur in de Praktizijn door rechters en juridisch medewerkers aantrekkelijk te maken.

2. *Ledenkortingen*

De Praktizijn heeft afspraken met aanbieders van cursussen gemaakt waarbij cursussen in een zittingzaal van de rechtbank worden gehouden en de leden korting krijgen op het cursusgeld. Als gevolg van de coronamaatregelen bieden de opleiders nu veel onlinecursussen aan en ook hier is sprake van een ledenkorting.

Met de Academie voor de Rechtspraktijk is korting op een jaarabonnement afgesproken.

Met Square is overeengekomen dat leden korting krijgen op Xposi Legal Library. Samen met Square zal de Praktizijn een nieuwe promotieronde beginnen.

Gesprekken met uitgevers over ledenkorting op (digitale) producten hebben nog niets opgeleverd maar blijven op de agenda staan.

3. *Jonge advocaten*

Om jonge advocaten aan de Praktizijn te binden, is er contact met onder meer de Jonge Balie Amsterdam: leden van de Jonge Balie kunnen de door de Praktizijn georganiseerde bijeenkomsten bijwonen tegen ledentarief.

Bij een aantal kantoren op de Zuidas is behoefte aan extra studieplekken voor jonge advocaten. De leestafels van de Praktizijn kunnen een aanvulling zijn op de beperkte capaciteit binnen deze kantoren zeker nu de bibliotheek een “self service barista”-koffie aanbiedt. Studeren in een omgeving vol boeken en tijdschriften maakt hopelijk de drempel lager voor deze groep om de Praktizijn te raadplegen.

Datzelfde geldt ook voor advocaten die schrijven aan een scriptie. Ook hiervoor is de ruimte in de bibliotheek bij uitstek geschikt: zij worden immers niet lastiggevalen door kantoorgenoten.

De te ontwikkelen zoekcursus (actiepunt C4) is ook bedoeld voor jonge advocaten en ook hiermee kan de Praktizijn bij deze groep “scoren”.

In de promotie wordt structureel ruimte gereserveerd voor posts op LinkedIn omdat jonge advocaten bij uitstek te bereiken zijn via dit medium.

4. Communicatie met de leden

Behalve het versturen van ledenmailings, plaatst de Praktizijn regelmatig berichten op de startpagina van de website die vervolgens ook op LinkedIn en Twitter worden gepubliceerd. In de bibliotheek en de advocatenkamer worden folders verspreid en aankondigingen van bijeenkomsten op de informatieborden opgehangen. Desondanks is het bereik van de informatie bij de leden nog onvoldoende. De Praktizijn werkt verder aan een hoger bereik van de communicatie.

5. Werven nieuwe leden

Het ledental groeit in 2020, zowel als gevolg van nieuwe leden bij kleinere kantoren als door toetreding van een groot kantoor. Het ledental kan verder stijgen door te blijven wijzen op ledenkortingen en door diensten als Groups/GIO te ontplooiën die ook een duidelijk (ook financieel) voordeel bieden. Aanvullend blijft de Praktizijn gesprekken voeren met grote kantoren die geen lid zijn om alsnog of opnieuw lid te worden.

Begin 2020 is de nieuwe website gelanceerd waarop de catalogus van de Praktizijn openbaar toegankelijk is. Dit heeft geleid tot meer bezoekers en dientengevolge nieuwe aanmeldingen. Naar verwachting zal dit ook gebeuren als de catalogus ontsloten wordt via de contentintegrators en Google (zie verderop).

Digitalisering van het archief en online ter beschikkingstelling ervan kan kantoren buiten Amsterdam ertoe bewegen lid te worden.

De promotie richt zich mede op het aantrekken van nieuwe leden, bijvoorbeeld door advocaten te vragen om te schrijven over hun favoriete juridische boek en door te tonen dat het archief een schatkamer aan bijzondere boeken bevat. In beide gevallen worden de stukjes, foto's en filmpjes gepubliceerd op de website, LinkedIn en Twitter.

De zoekcursus (zie verderop) is bij uitstek een dienst waarmee de naamsbekendheid van de Praktizijn kan worden vergroot.

6. Verdiepingsbijeenkomsten

Een aantal keren per jaar organiseert de Praktizijn in nauwe samenwerking met de rechtbank verdiepingsbijeenkomsten. De bijeenkomsten worden door zowel rechters als advocaten bijgewoond. Dit is een unieke manier om beide groepen met elkaar in contact te brengen en de bijeenkomsten zullen worden voortgezet. In het voorjaar van 2020 is een nieuwe werkgroep opgericht waarin rechters en (juridisch) medewerkers van de Amsterdamse rechtbank samen met de Praktizijn enthousiast van start zijn gegaan om nieuwe thema's te kiezen.

7. Symposium en jaarlijks diner

Het symposium en het aansluitende jaarlijkse diner worden gecontinueerd. Om de attractiviteit voor jonge advocaten te vergroten, wordt de organisatie deels uitbesteed aan een groepje van jonge advocaten die het thema en de plaats bepalen en de inhoudelijke organisatie verzorgen.

B. De Praktizijnsbibliotheek

1. Online lezen van boeken

De Praktizijnsbibliotheek gaat van start met het online aanbieden van e-books aan de leden. Het “uitlenen” van e-books is gebonden aan striktere wetgeving dan bij papieren boeken: de rechtgebende (in de praktijk de uitgever) moet expliciet toestemming geven om een boek elektronisch te laten lezen. Voor de Praktizijn ligt hiermee de situatie rond uitlenen anders dan bij individuele advocatenkantoren: de kantoren geven alleen toegang tot een elektronisch boek aan de eigen medewerkers en kunnen daarmee de faciliteit onderdeel maken van commerciële afspraken met uitgevers terwijl de Praktizijn juist buiten de eigen muren gaat aanbieden. Uitgevers kunnen het uitlenen van e-books daarmee als concurrerend ervaren en als kannibalisatie op (potentiële) omzet zien. Het ligt dan ook voor de hand om in eerste instantie oudere boeken aan te bieden die niet meer commercieel interessant zijn voor een uitgever.

Een aantal grote kantoren zit in de afrondende fase van de overgang naar het online lezen van boeken, andere kantoren staan nog redelijk aan het begin van de overgang. De transitie bestaat uit drie onderdelen:

- Het laten scannen van boeken uit de kantoorcollectie die dan via een reader ter beschikking worden gesteld.
- Het aanschaffen van e-books, zowel nieuwe als oudere (op basis bijvoorbeeld van een zoekactie naar relevante literatuur).
- Het abonneren op collecties van e-books.

Kantoren die de transitie van papier naar digitaal nagenoeg hebben afgerond, staan nu voor de keuze hoe om te gaan met oudere boeken waarvan het de vraag is of ze ooit nog geraadpleegd zullen worden. Digitalisering is kostbaar terwijl weggooien van papieren exemplaren onverstandig is. Met deze kantoren heeft de Praktizijn afgesproken dat deze boeken naar het Praktizijnsdepot worden gestuurd (zie actiepoint B2).

Tijdens de coronaperiode is gebleken dat het online kunnen lezen van boeken een uitkomst is voor advocaten die thuis moeten werken. In de praktijk is deze optie alleen te betalen door grote en nichekantoren, voor de meeste kleinere kantoren is dit een te dure optie.

Digitalisering van oudere boeken is voor alle advocaten relevant, zowel bij kleinere kantoren die niet kunnen beschikken over e-books als bij grote kantoren die niet hun volledige collectie willen laten scannen. De collectie die de Praktizijn kan laten digitaliseren is groter dan van welk advocatenkantoor ook dus zelfs grote kantoren met een uitgebreide bibliotheek hebben baat bij digitale ontsluiting via de Praktizijn.

Eind 2019 heeft de Praktizijn een contract afgesloten met Square om Xposi in te zetten als het digitale platform van de Praktizijnsbibliotheek. Het concurrerende platform LI Library blijkt uitsluitend ingezet te kunnen worden in combinatie met Legal Intelligence en is daarmee voor de Praktizijn buiten beeld.

Diverse uitgevers waren bereid om oudere e-books die al digitaal voorhanden waren beschikbaar te stellen in de Xposi-omgeving van de Praktizijn. Door de coronacrisis is dit project uitgesteld maar in het najaar van 2020 is het opnieuw ter hand genomen en zijn de gesprekken met de uitgevers opnieuw opgestart.

Om de kostbare digitaliseringsslag te kunnen financieren, zal de Praktizijn met name grote kantoren om een rechtstreekse bijdrage vragen. De kantoren zijn hiermee goedkoper uit dan wanneer zijzelf op individuele basis oude boeken zouden laten scannen en de kantoren dragen tegelijkertijd bij aan de collectieve inspanning vanuit de Praktizijn. De Praktizijn heeft hiervoor een notitie geschreven om de stappen en kosten met de kantoren te bespreken.

In een later stadium zal de Praktizijn met uitgevers bespreken in welke mate betaald online lezen voor de leden mogelijk is.

Overigens blijft de eerste jaren uitgangspunt dat de bibliotheek hybride is: de collectie moet zowel op papier als digitaal worden onderhouden.

2. *Praktizijnsdepot*

In juni 2020 is het Praktizijnsdepot opgericht. De Praktizijn ontvangt van een aantal kantoren oude(re) boeken waarvan de kantoren zelf het te duur vinden om ze te digitaliseren en die niet of nauwelijks worden gebruikt maar die toch te waardevol zijn om weg te gooien. De Praktizijn neemt deze boeken op in de collectie, zet ze neer in het archief, toont de aanwezigheid in de onlinenecatalogus en kan de boeken dus uitleenen.

De bedoeling is driedelig:

- Kantoren helpen om ruimte te winnen door boeken over te nemen die in de weg staan en die de kantoren niet willen digitaliseren omdat dit te duur wordt. Tegelijkertijd zijn de afgestoten boeken dan nog wel opvraagbaar via de Praktizijn.
- De collectie van de Praktizijn uitbreiden respectievelijk verloren gegane boeken weer in de collectie opnemen.
- Een collectie op te bouwen die de Praktizijn kan digitaliseren door langs te gaan bij potentiële geldschieters.

De Praktizijn hoopt met het depot de archieffunctie verder te kunnen benadrukken en verwacht van nog meer kantoren boeken te zullen ontvangen.

3. *Portaal overheidsbronnen*

De leden zonder eigen (digitale) bibliotheek hebben behoefte aan ontsluiting van informatie op hun eigen werkplek in plaats van uitsluitend in de Praktizijnsbibliotheek. De Praktizijn kan een portaal aanbieden dat alle openbare bronnen bij elkaar brengt, bijvoorbeeld rechtspraak.nl en overheid.nl maar ook jurisprudentiedatabanken van openbare instanties die niet in rechtspraak.nl zijn opgenomen en blogs van advocaten(kantoren). De eigen catalogus van de Praktizijn dient onderdeel te zijn van dit portaal zodat deze kennisbron direct in de zoekacties wordt aangeboden. LexIQ biedt een gratis zoekmachine aan: Lexalyse. Deze zoekmachine beantwoordt aan de hier gestelde eisen en de Praktizijn heeft dan ook afspraken gemaakt met LexIQ om samen op te trekken. De Praktizijn zal Lexalyse aanbevelen bij de leden als de verbeterde zoekmogelijkheid boven het zelf via internet doorzoeken van bronnen en vanuit Lexalyse komt er de mogelijkheid om boeken en artikelen bij de Praktizijn aan te vragen. Later wordt het ook mogelijk om naar het e-book-portaal van de Praktizijn door te klikken.

De JurisprudentieTracker van Recht.nl is een andere jurisprudentiedatabase die onder meer wordt ingezet voor Groups/GIO. De JurisprudentieTracker zal eveneens een koppeling naar de Praktizijnscollectie kennen waardoor levering van literatuur kan worden aangevraagd. De JurisprudentieTracker zal een zoekmachine kennen waarmee deze dienst een tweede, maar betaalde mogelijkheid is voor advocaten om online naar informatie te zoeken.

Aanvullend kan een eigen Praktizijnsportaal toegang bieden tot betaalde content. Vanzelfsprekend wordt alleen content aangeboden waarop een kantoor een abonnement heeft. Vanuit het portaal kan de gebruiker doorklikken naar de omgeving van de uitgeverij. De Praktizijn kan bemiddelen dat betaalde uitgeversbronnen tegen een lagere prijs worden aangeboden aan de leden van de Praktizijn. Een deel van de juridische uitgeverijen is bereid om de eigen content in een portaal te laten doorzoeken en met het “pay per view”-model toegang te geven aan niet-abonnees. Ook hier kan de Praktizijn proberen een ledenkorting te bedingen.

4. *Praktizijnscatalogus ontsluiten bij kantoren*

De Praktizijnscatalogus is te raadplegen in de bibliotheek en via de website. Om de zichtbaarheid van de Praktizijnscollectie voor kantoren te vergroten, is het verstandig de catalogus aan te bieden en te laten doorzoeken door de contentintegrators Legal Intelligence en Rechtsorde. In zoekacties worden dan niet alleen de bij het kantoor aanwezige digitale bronnen getoond maar ook de bij de Praktizijn aanwezige boeken en artikelen. Een aanvraagformulier kan worden getoond bij het aanklikken van een item in de trefferlijst. Koppeling moet mogelijk worden voor leden en niet-leden. De Praktizijn hoopt zo nieuwe leden te kunnen werven.

Gesprekken met Legal Intelligence en Rechtsorde lopen nog, Rechtsorde heeft in de huidige, door RO2 te vervangen versie, al een koppeling tot stand gebracht. In de loop van 2021 zal ook in RO2 een koppeling worden aangeboden. In de begroting voor 2020 is eerder al een bedrag gereserveerd voor het ontwikkelen van de koppelingen.

5. *Praktizijnscatalogus ontsluiten via Google*

De Praktizijnscatalogus moet doorzoekbaar worden via Google. Dit zal het aantal zoekvragen aanzienlijk kunnen bevorderen. Samen met catalogusleverancier Square zal worden bekeken hoe dit veilig is te realiseren. Beschikbaarstelling zal een eenmalige investering vergen.

6. *Aanwinstenlijsten*

De Praktizijn publiceert op tweewekelijkse basis aanwinstenlijsten van de aangeschafte boeken en de beschreven artikelen in tijdschriften en bundels. Vanuit deze overzichten kan worden doorgelinkt naar de online catalogus en kan informatie worden opgevraagd. Bij boeken bestaat de mogelijkheid om door te klikken naar boekhandel Douwes om daar tot aankoop over te gaan. Op basis van de aldus gerealiseerde omzet ontvangt de Praktizijn een provisie.

De aanwinstenlijsten worden uitgebreid met een wekelijkse voorkeur van een medewerker van de bibliotheek. Dit boek wordt voorzien van een tekst waarom de medewerker het een belangrijke uitgave vindt. De keuze komt daarnaast terug als bericht op de website, op LinkedIn en op Twitter.

7. *Overzichtspagina's*

De Praktizijn wil zich verder ontwikkelen tot hét kenniscentrum van de advocatuur en de aanwezige kennis toegankelijk maken voor de leden. Dit gebeurt onder meer door op de website pagina's aan te bieden met juridische bronnen. Een aantal overzichten is al beschikbaar:

- Een pagina met de bij de Praktizijn lopende abonnementen op tijdschriften inclusief vermelding van de jaargangen die in de bibliotheek en in het archief aanwezig zijn.
- Een pagina met alle afgesloten tijdschriften in de collectie, ook weer inclusief vermelding van de jaargangen die in de bibliotheek en in het archief aanwezig zijn. Alle titelwijzigingen van tijdschriften zijn zichtbaar bij de titel.
- Een pagina met alle juridische Open Access-tijdschriften.

Te ontwikkelen overzichten zijn:

- Een maandelijks overzicht van alle in Nederland verschenen juridische boeken.
- Een overzicht van alle internationale pay-per-view databanken.
- Een overzicht van de belangrijkste bronnen per rechtsgebied.

Een aantal pagina's zal zich lenen voor het doorzoeken van de achterliggende bronnen middels een federated search engine. Op basis van de zoekresultaten kunnen gebruikers doorklikken naar de betreffende pagina binnen een databank. Dit is een volgende stap in het aanbieden van informatie.

8. *Open access*

Open access is in de juridische wereld veel minder doorgedrongen dan in de STM-omgeving (Science, Technology and Medicine). Er zijn twee soorten open access te onderkennen: "goud" en "groen". Een artikel is goud als het direct als open access beschikbaar is en groen als het na

eerdere publicatie tegen betaling later alsnog gratis beschikbaar wordt gesteld. Langzamerhand wordt steeds meer juridische informatie ontsloten via open access en de Praktizijn speelt hier sinds eind 2019 op in door alle relevante gouden artikelen in de catalogus op te nemen en beschikbaar gekomen groene artikelen zoveel mogelijk op te nemen. Bij ieder van deze artikelen is in de onlinecatalogus een doorklikmogelijkheid naar de full text-versie.

Het gaat nu nog om een handjevol tijdschriften maar de Praktizijn verwacht uitbreiding hiervan en zal telkens relevante artikelen blijven opnemen.

Veel proefschriften zijn als open access gepubliceerd op Narcis, Delpher en het Academisch plein van Wolters Kluwer. De Praktizijnsbibliotheek heeft een grote collectie proefschriften en koppelt deze in de eigen catalogus nu aan deze onlinebronnen: waar een proefschrift ook online beschikbaar is, wordt de link opgenomen in de titelbeschrijving. Daarnaast is een nieuwe categorie producten aan de catalogus toegevoegd: Boek open access.

Medio oktober kende de onlinecollectie ruim 350 boeken en 1.250 tijdschriftartikelen die vanuit de catalogus kunnen worden aangeklikt en gratis kunnen worden gelezen.

De Praktizijn gaat zelf actief promoten dat artikelen als gouden open access worden geplaatst door de deelnemers aan de GIO-bijeenkomsten aan te moedigen hun bijdragen online te publiceren, bijvoorbeeld via Openrecht.nl.

C. De Praktizijn als dienstverlener/opleider

1. *Bestaande dienstverlening continueren*

Tot de kernactiviteiten van de Praktizijns-Sociëteit behoren het beantwoorden van inhoudelijk juridische vragen, het uitlenen van boeken en het leveren van artikelen. Daarnaast organiseert de Praktizijn ledenactiviteiten zoals de verdiepingsbijeenkomsten, het symposium en het jaarlijkse Praktizijnsdiner.

Inmiddels zijn de organisatie van Groups/GIO in samenwerking met Recht.nl en het laten aanbieden van ledenkortingen op cursussen en webinars een standaardactiviteit geworden. Hiermee ontwikkelt de Praktizijn zich tot een belangrijke opleider voor de leden.

2. *GIO/Intervisie*

Met het faciliteren van Groups/GIO in het kader van de kwaliteitstoetsing, ziet de Praktizijn er voorlopig van af om ook intervisie aan te bieden. Begin 2021 zal de Praktizijn bekijken of samenwerking met bestaande intervisiegroepen mogelijk is.

3. *Zoekcursus*

Bij veel kantoren bestaat grote behoefte aan een cursus om bij zowel jongere als ervaren advocaten te leren zoeken. Hierbij gaat het niet om technische vaardigheden zoals het zoeken via Google of in Legal Intelligence of Rechtsorde, maar juist om een stadium eerder in het zoekproces: wat is precies de casus, wat voor soort informatie is nodig voor de casus en waar is deze informatie te vinden. De Praktizijn voert besprekingen met opleiders over het opzetten en uitrollen van deze cursus die exclusief voor leden van de Praktizijn is bedoeld.

De zoekcursus is bij uitstek een dienst om advocaten bekend te maken met de Praktizijn.

4. *Webinars*

Als aanvulling op de verdiepingsbijeenkomsten en het jaarlijkse symposium, wil de Praktizijn eigen webinars aanbieden. Te denken valt aan maandelijks webinars waarin actuele onderwerpen worden besproken. Een webinar moet goed zijn voor een opleidingspunt. Met deze webinars ontwikkelt de Praktizijn zich verder tot opleidingsinstituut voor de leden.

5. *Cursussen van grote kantoren*

Veel advocaten bij grote of nichekantoren geven interne cursussen die interessant kunnen zijn voor advocaten van buiten het kantoor. De Praktizijn wil faciliteren dat deze cursussen worden bijgewoond door derden. Het mes snijdt dan aan twee kanten: enerzijds wordt de interne cursus beter bezocht en kan de inbreng van niet-kantoorgenoten de inhoud van de cursus verrijken terwijl anderzijds de deelnemer van buiten juist de kans krijgt om een cursus op niveau bij te wonen die commercieel niet beschikbaar is.

6. *Collectieve inkoop van juridische producten*

De Praktizijn heeft gesproken met een aantal uitgevers over de mogelijkheden om (een deel van hun) digitale abonnementen met ledenkorting aan te bieden aan advocaten. Deze gesprekken zullen voortgezet worden. Een tweede mogelijkheid is dat de Praktizijn zelf als inkoper optreedt en een ledenvoordeel doorgeeft. Dit is onder meer het geval bij het jaarabonnement van de Academie voor de Rechtspraktijk dat door de Praktizijn wordt doorverkocht. In deze optie loopt de Praktizijn geen financieel risico. Een derde mogelijkheid is dat de Praktizijn daadwerkelijk een commerciële weg bewandelt en informatieproducten inkoop en risicodragend doorverkoop. Tenslotte kan de Praktizijn voor eigen rekening abonnementen op digitale bronnen met uitgevers afsluiten met gratis toegang voor de leden.

7. *Insourcing van bibliotheektaken*

Grote kantoren digitaliseren hun boekencollecties en maken hiermee e-books bron van de zoekmachines. Veelal hebben de kantoren abonnementen bij de uitgeverijen afgesloten waarmee alle

nieuw verschenen boeken digitaal worden toegevoegd aan de kantoorcollecties. Het is voor kantoren arbeidsintensief om te controleren of de uitgeverijen daadwerkelijk en op tijd de e-books aanbieden aan de kantoren.

Min of meer hetzelfde geldt voor de online-abonnementen. Het is voor kantoren tijdrovend om te controleren of telkens de nieuwste edities van de tijdschriften digitaal worden ontsloten en of de updates van de databanken correct worden aangeboden.

De bibliotheekmedewerkers bij de grote kantoren gaan steeds meer inhoudelijke zoekvragen beantwoorden waarmee het “eenvoudige” bibliotheekwerk op de achtergrond komt. De kantoren hebben dan ook behoefte aan het uitbesteden van deze activiteiten. De Praktizijn kan deze diensten overnemen.

In 2020 heeft de Praktizijn een pilot gedaan voor de e-book-controle die nog niet heeft geleid tot een concreet aanbod maar waar een vervolg aan zal worden gegeven.

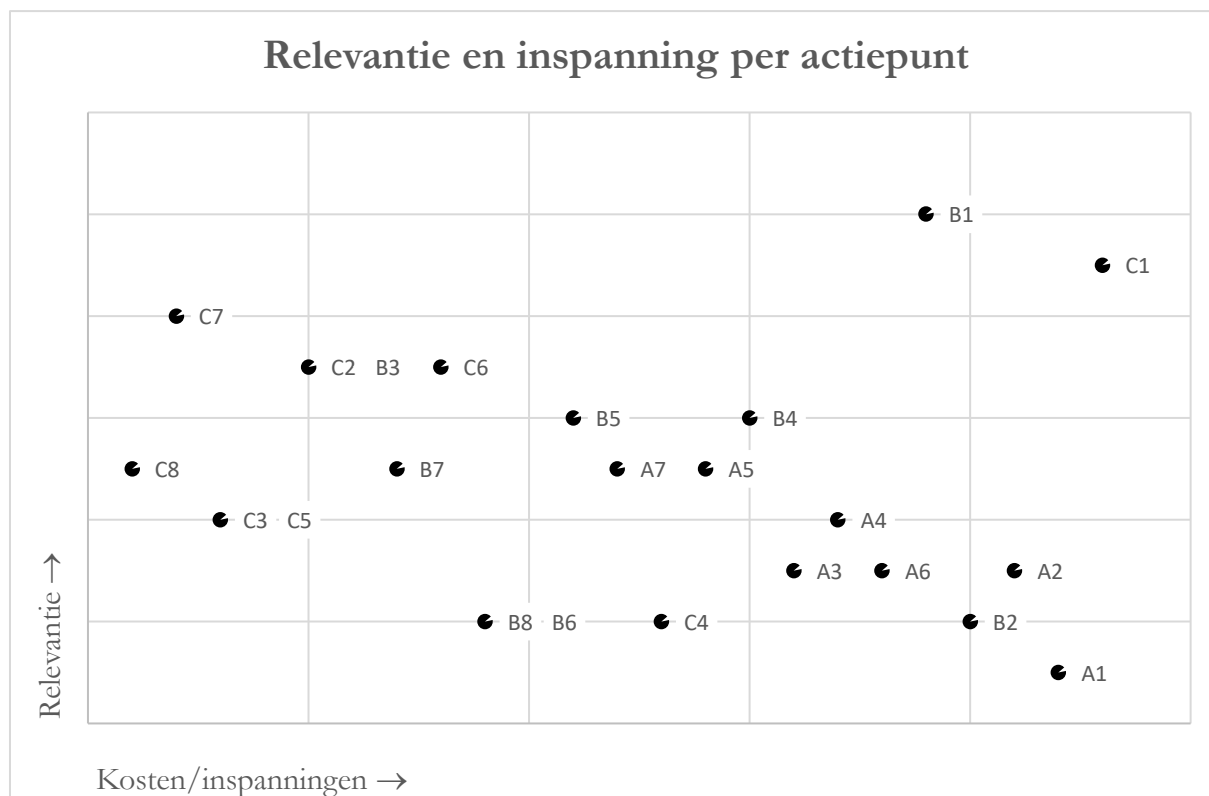
8. Marktplaats voor boeken en voor inhoudelijke vragen

De website van de Praktizijn kent een marktplaats waarop advocaten boeken kunnen aanbieden of juist opvragen. Deze marktplaats wordt alleen gefaciliteerd door de Praktizijn die geen inhoudelijke bemoeienis heeft met hetgeen wordt gevraagd of aangeboden.

Eenzelfde opzet kan worden geïntroduceerd voor inhoudelijke vragen. Hierbij gaat het dan om vragen die niet door de medewerkers van de Praktizijn zijn te beantwoorden, dus waar veel meer wordt gevraagd dan om relevante literatuur.

Bijlage 1 - Relevantie van de actiepunten

In onderstaande grafiek wordt van ieder van de actiepunten de relevantie voor de Praktizijn afgezet tegen de kosten en/of inspanningen die nodig zijn om het actiepunt te realiseren of te continueren. Hoe hoger een actiepunt staat, hoe relevanter het is en naarmate een actiepunt verder naar rechts staat, zijn de kosten en inspanningen hoger.

Legenda:

A1	De bibliotheek als locatie	B1	Online lezen van boeken	C1	Dienstverlening
A2	Ledenkortingen	B2	Praktizijnsdepot	C2	GIO/Intervisie
A3	Jonge advocaten	B3	Overheidsbronnen	C3	Zoekcursus
A4	Communicatie leden	B4	Catalogus bij kantoren	C4	Webinars
A5	Werven nieuwe leden	B5	Catalogus via Google	C5	Cursussen kantoren
A6	Verdiepingsbijeenkomst	B6	Aanwinstenlijsten	C6	Inkoop van producten
A7	Symposium en diner	B7	Overzichtspagina's	C7	Insourcing taken
		B8	Open access	C8	Marktplaats

Actiepunten links bovenin de grafiek lijken het meest aantrekkelijk te zijn maar dat is schijn: continuering van de huidige kerntaken (C1) is absoluut noodzakelijk (hoog op de Y-as) maar ook kostbaar (rechts op de X-as).

Bijlage 2 - Doelgroepen

De bestaande en de te ontwikkelen diensten zijn niet voor iedere groep even relevant. In onderstaand schema worden per dienst de groepen benoemd die baat kunnen hebben bij de dienst. Eerst wordt een korte typologie van de doelgroepen gegeven in relatie tot deze beleidsnotitie.

Kleine(re) kantoren zonder (digitale) bibliotheek

In deze groep zitten de eenpersoons- en andere kleine kantoren. Deze kantoren hebben onvoldoende omzet om dure onlinebestanden van uitgeverijen af te nemen. Hoewel de kantoren voor alle inhoudelijke en literatuurvragen op de Praktizijnsbibliotheek kunnen terugvallen, doet slechts de helft van de kantoren dit. In deze groep zitten ook veel kantoren die een lidmaatschap van de Praktizijn niet kunnen betalen.

Middelgrote kantoren met een (digitale) bibliotheek maar veelal zonder kennismanager

Tot deze groep behoren enerzijds kantoren met een lokale uitstraling en anderzijds kantoren die zich veelal hebben afgesplitst van de grote kantoren en waar hoogwaardige informatie aanwezig is binnen de specialisaties. Die informatie is doorgaans op (bijna) hetzelfde niveau als bij de grote kantoren maar buiten de specialisaties is er nauwelijks tot geen informatie voorhanden.

Grote kantoren met een (digitale) bibliotheek en kennismanager

De grote kantoren zijn in staat om het grootste deel van de digitaal aanwezige informatie van uitgeverijen af te nemen hoewel ook zij steeds vaker besluiten om (delen van de) pakketten niet af te nemen. De digitalisering van de papieren collectie is momenteel een van de belangrijke ontwikkelingen bij deze kantoren.

In onderstaande tabel staan de plannen en de doelgroepen kort opgesomd.

A. De vereniging

<i>Actie</i>	<i>Klein</i>	<i>Middelgroot</i>	<i>Groot</i>
1. De bibliotheek als locatie	+	+	+
2. Ledenkortingen	+	+	+
3. Jonge advocaten	+/-	+/-	+/-
4. Communicatie met de leden	+/-	+/-	+/-
5. Werven nieuwe leden	+/-	+/-	+/-
6. Symposium en jaarlijks diner	+	+	+

B. De bibliotheek

<i>Actie</i>	<i>Klein</i>	<i>Middelgroot</i>	<i>Groot</i>
1. Online lezen van boeken	+	+	+
2. Praktizijnsdepot	+	+	+
3. Portaal overheidsbronnen	+	+/-	-
4. Praktizijns catalogus ontsluiten bij kantoren	-	+/-	+
5. Praktizijns catalogus ontsluiten via Google	+	+	+
6. Aanwinstenlijsten	+	+	+
7. Overzichtspagina's	+	+	+
8. Open access	+	+	+

C. De dienstverlener

<i>Actie</i>	<i>Klein</i>	<i>Middelgroot</i>	<i>Groot</i>
1. Bestaande dienstverlening continueren	+	+	+
2. GIO/Intervisie	+	+/-	+/-
3. Verdiepingsbijeenkomsten	+	+	+
4. Zoekcursus	+	+	+
5. Webinars	+	+	+
6. Cursussen van grote kantoren	+	+	+
7. Collectieve inkoop van juridische producten	+	+/-	-
8. Insourcing van bibliotheektaken	-	+/-	+
9. Marktplaats boeken/inhoudelijke vragen	+	+/-	-

Bijlage 3 - Actieplan 2019-2020

Hieronder staan de voornemens opgesomd uit het beleidsplan 2019-2020. Per onderdeel is aangegeven welke voortgang er is geboekt en wat er in de resterende maanden van 2020 nog moet gebeuren. De driedeling in activiteiten is hierbij aangehouden.

De vereniging

<i>Actie</i>	<i>Voortgang</i>	<i>Acties in 2020</i>
De bibliotheek als locatie	Opgeruimd, koffie, advocatenhub, extra tafels voor GIO, collectie opgeschoond i.v.m. verhuizing	Geen
Website	Gelanceerd	Extra ruimte voor promotie Koppeling met Xposi, LI, Rechtsorde, Lexalyse, JurisprudentieTracker
Jonge advocaten	Contact Jonge Balie voor verdiepingsbijeenkomsten Advocatenhub voor studeren Contact rechtswinkel	Uitbreiden
Ledenkortingen	In bespreking met uitgevers	Aanbiedingen concretiseren
Communicatie met de leden	Regelmatig bericht op de site, op LinkedIn en Twitter Nieuwe vormgeving mailings	Uitbreiden met aandacht voor boeken en de schatkamer
Werven nieuwe leden	Online catalogus openbaar Gebruik mutatielijsten Orde voor gerichte e-mails aan advocaten en kantoren Gesprekken bij grote kantoren Baker & McKenzie lid geworden	Uitbreiden met wervingscampagne zodra duidelijkheid is over plannen sociale advocatuur Gesprekken voortzetten Extra aandacht aan boeken en de schatkamer
Symposium en jaarlijks diner	Gecontinueerd in 2019, afgelast door corona in 2020	Draad oppakken zodra dit kan, bijvoorbeeld door online te organiseren

De bibliotheek

<i>Actie</i>	<i>Voortgang</i>	<i>Acties in 2020</i>
Portaal overheidsbronnen	Afspraken met LexIQ	Lanceren
Online lezen van boeken	SDU, Boom, Paris, Celsus en deLex bereid om deels in onze eigen Xposi boeken aan te bieden Tijdens coronacrisis stilgezet ten faveure van Xposi Legal Library.	Xposi afronden Onderhandelingen met uitgevers afronden Financiering in begroting zoeken Subsidiëring van grote kantoren opzetten
Catalogus zoekmachine/meta-data	Gerealiseerd	Optimalisering door AI in te zetten
Catalogus ontsluiten bij kantoren	Onderhandeling met Rechtsorde en Legal Intelligence	Rechtsorde livegang LI proberen te realiseren
Catalogus samenwerken invoer	Koppeling in Bibis gerealiseerd Gesprekken met LexIQ voor inzet AI	Inconsistenties repareren door LexIQ, zowel historisch als actueel
Catalogus uitleengegevens	Offerte ontvangen maar vooralsnog te duur	Wellicht financiering zoeken in begroting
Catalogus aanwinstenlijsten	Gereed, tweewekelijks 3 lijsten	Continueren

Catalogus overzichtspagina's	3 lijsten online, 3 in voorbereiding	Uitbreiden
Europese/internationale bronnen	Overzicht pay per view-bronnen gepland. Federated search als discussiepunt met Square.	Continueren
Interbibliothecair leenverkeer	Blijkt niet goed mogelijk	n.v.t.
Open access	"Gouden" open access volledig toegevoegd "Groene" open access waar relevant Proefschriften worden gekoppeld	Continueren
Studenten	Koppelingen lijken irrelevant nu catalogus openbaar is	n.v.t.

De dienstverlener

<i>Actie</i>	<i>Voortgang</i>	<i>Acties in 2020</i>
Bestaande dienstverlening continueren	Gecontinueerd	Continueren
Zoekcursussen	Contact gehad met verschillende potentiële aanbieders	Dialogue ontwikkelt module
IT-cursussen	Geen	Voorlopig geen acties
Cursussen bedrijfsvoering	Deels gerealiseerd met OSR	Continueren
Verdiepingsbijeenkomsten	Nieuwe werkgroep samen met de rechtbank 4 bijeenkomsten gepland voor 2020 maar afgelast door corona	Draad oppakken zodra dit kan, bijvoorbeeld door online te organiseren
Jurisprudentieontbijten	Omgezet naar dienst kwaliteits-toetsen (GIO) gezamenlijk met Recht.nl	Als GIO continueren
Insourcing bibliotheektaken	Pilot met Xposi gedaan	Voorlopig stilgezet
Intervisie	Voorlopig afgewezen als dienst voor Praktizijn	Heroverweging en mogelijke samenwerking met intervisieleiders